

Vlada Republike Hrvatske

Međuvladina konferencija o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji

**Dodatak na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske
za poglavlje 11. "Poljoprivreda i ruralni razvitak"**

(CONF-HR 22/08)

Zagreb, 27. siječnja 2011.

**MEĐUVLADINA KONFERENCIJA O PRISTUPANJU
REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI**

POGLAVLJE 11. – POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVITAK

**Dodatak na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske
(CONF-HR 22/08)**

Nastavno na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske za poglavlje 11. „Poljoprivreda i ruralni razvitak“ (CONF-HR 22/08), Republika Hrvatska ovim Dodatkom na Pregovaračko stajalište prihvaća pravnu stečevinu Europske unije (EU) u poglavlju 11. kakva je na snazi 1. siječnja 2011. godine te je spremna ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja EU, s izuzetkom pojedinih odredbi, za čiju primjenu Hrvatska traži prijelazna razdoblja i specifična izuzeća.

U Pregovaračkom stajalištu za poglavlje 11. (CONF-HR 22/08), Hrvatska je postavila pregovaračke zahtjeve koji su glasili:

*HORIZONTALNE MJERE - IZRAVNA PLAĆANJA I OSTALE POTPORE U
POLJOPRIVREDI*

- 1. Hrvatska traži da se pri izračunu financijske omotnice za izravna plaćanja koristi referentno razdoblje 2005. – 2007. u biljnoj proizvodnji te godina 2007. u stočarskoj proizvodnji.*
- 2. Hrvatska traži da se pri izračunu financijske omotnice za izravna plaćanja u referentne površine uključe minirane i minsko sumnjive površine.*
- 3. Hrvatska traži da se pri izračunu financijske omotnice za izravna plaćanja uključiti korišteno poljoprivredno zemljište koje nije moglo biti registrirano u podacima Državnog zavoda za statistiku.*
- 4. Hrvatska traži da u slučaju možebitnog utvrđivanja prijelaznog razdoblja od strane EU, u smislu postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice sredstvima EU do punog iznosa, najmanje 80% iznosa godišnjih izravnih plaćanja bude financirano sredstvima EU u 2011. godini, te godišnje povećanje udjela sredstava EU za izravna plaćanja od 10%.*
- 5. Hrvatska traži mogućnost primjene modificiranog SAPS modela (eng. Single Area Payment Scheme) tijekom prijelaznog razdoblja od tri godine nakon pristupanja EU na način:*
  - da se omogući plaćanje različitih iznosa izravnih plaćanja po jedinici površine za livade i pašnjake u odnosu na ostale vrste korištenja poljoprivrednog zemljišta (oranice, voćnjaci, vinogradi, maslinici), pri čemu bi ukupne isplate ostale unutar raspoložive godišnje financijske omotnice;*
  - da se jedinični iznosi izravnih plaćanja po površini utvrđuju dijeljenjem unaprijed utvrđene financijske omotnice s brojem prijavljenih hektara u godini podnošenja zahtjeva.*

6. *Hrvatska traži da joj se u slučaju možebitnog utvrđivanja prijelaznog razdoblja od strane EU, u smislu postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice sredstvima EU do punog iznosa, odobri primjena dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja do punog iznosa potpore od prve godine članstva.*
7. *Hrvatska traži mogućnost uključivanja nekorištenog poljoprivrednog zemljišta privedenog funkciji u površine koje ispunjavaju uvjete za potporu, i to 3 godine nakon pristupanja EU, bez utjecaja na povećanje financijske omotnice.*
8. *Hrvatska traži pravo na primjenu dodatne izravne potpore iz nacionalnog proračuna za pojedine sektore gdje se očekuje da će pristupanjem EU, zbog prijelaza na izravna plaćanja odvojena od proizvodnje, doći do pada razine potpore u odnosu na sadašnju, podrazumijevajući postupno smanjivanje i ukidanje ove dodatne nacionalne izravne potpore.*
9. *Hrvatska traži da se 2009. godina koristi kao referentno razdoblje za utvrđivanje površina maslinika koje ulaze u sustav potpora.*
10. *Hrvatska traži da joj se u prijelaznom razdoblju od 3 godine od dana pristupanja EU dozvoli primjena potpora koje su bile na snazi prije pristupanja, a koje želi zadržati u statusu postojećih državnih potpora (eng. existing aid) u smislu članka 88. (1) Ugovora o EZ, uz obvezu da u roku od najkasnije četiri mjeseca od datuma pristupanja dostavi Europskoj komisiji popis postojećih državnih potpora.*

HORIZONTALNE MJERE - TRGOVINSKI MEHANIZMI

11. *Hrvatska traži danom pristupanja EU pravo na primjenu svih odredbi pravne stečevine EU koje se tiču korištenja izvoznih subvencija i posebnih zaštitnih mjera, kao i drugih trgovinskih mjera koje stoje na raspolaganju državama članicama EU.*
12. *Hrvatska traži danom pristupanja EU pravo primjene zaštitnih mjera u slučaju ozbiljnijih poremećaja na tržištu koji bi mogli nastupiti zbog povećanog unosa proizvoda iz drugih država članica nakon pristupanja EU, na način kako je to riješeno za nove države članice u prošlom krugu proširenja.*

UREĐENJE TRŽIŠTA PO SEKTORIMA

13. *Hrvatska traži godišnju proizvodnu kvotu za šećer u visini 217.429 tisuća tona, koja bi na odgovarajući način bila ugrađena u Dodatak VI. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007.*
14. *Hrvatska traži da joj se tijekom prijelaznog razdoblja od tri godine od dana pristupanja EU odredi nacionalna kvota za uvoz sirovog šećera za rafinaciju u količini od 80.624 tone godišnje, od čega 40.000 tona uz plaćanje carine od 0% i 40.624 tone uz plaćanje carine od 12,8 €/t, što bi na odgovarajući način bilo ugrađeno u Uredbu Vijeća (EZ) br. 1234/2007.*
15. *Hrvatska traži da se kao kriterij za priznavanje statusa tvrtke za rafinaciju sirovog šećera (kako je utvrđeno Dodatkom III. Dijelom II. točkom 13. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007), u slučaju Hrvatske ne primjenjuje razdoblje iz druge alineje točke 13., već da se uzme u obzir prosječno ostvarena rafinacija u razdoblju od 2005. do 2007. godine.*

16. Hrvatska traži nacionalnu proizvodnu kvotu za mlijeko u visini 901,6 tisuća tona što bi na odgovarajući način bilo uvršteno u Dodatak IX. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007. U navedenu količinu je uključeno 82 tisuće tona kao kvota za restrukturiranje u sektoru mljekarstva koja bi bila na raspolaganju Hrvatskoj nakon proizvodne godine 2012./2013..
17. Iznimno od odredbi članka 66. stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, Hrvatska traži da se jedinstvena nacionalna kvota za mlijeko ne raspoređuje individualnim proizvođačima do 31. prosinca 2015. godine.
18. Hrvatska traži izuzeće od primjene članka 90. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 u pogledu zabrane sadnje vinograda u razdoblju do 31. prosinca 2015. godine, a tijekom kojeg bi imala pravo na sadnju novih vinograda za proizvodnju kvalitetnih vina s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom u iznosu od 10% ukupne površine pod vinogradima 2007. godine.
19. Hrvatska traži prihvaćanje zemljopisnih oznaka vina iz Liste zemljopisnih oznaka (NN 6/04), donesene temeljem Zakona o vinu (NN 96/03).
20. Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno uvrštavanje njezinih vinogradarskih područja u Prilog IX. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 na slijedeći način:
- zona B - površine pod vinogradima u podregijama: Moslavina, Prigorje-Bilogora, Plešivica, Pokuplje, Zagorje-Međimurje (sukladno Prilogu IX. točka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008);
  - zona CI - površine pod vinogradima u podregijama: Podunavlje i Slavonija (sukladno Prilogu IX. točka 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008);
  - zona CII - površine pod vinogradima u podregijama: Istra, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora (sukladno Prilogu IX. točka 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008);
  - zona CIII (a) - površine pod vinogradima u podregijama: Sjeverna Dalmacija i Srednja i Južna Dalmacija (sukladno Prilogu IX. točka 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008).
21. Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno pojačavanje vina dodavanjem saharoze u vinogradarskim područjima Republike Hrvatske, sukladno odredbama Priloga V. B. točka 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008.
22. Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno korištenje naziva "voćno vino" (uz navođenje odgovarajuće kategorije voća) za označavanje proizvoda dobivenih fermentacijom soka ili masulja svježeg voća osim grožđa (sukladno odredbama članka 25. stavka 2. točke (a) Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008).
23. Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno uvrštavanje Nacionalne liste priznatih kultivara vinove loze u postojeći Popis sorti grožđa i njihovih sinonima koji u sebi uključuju zemljopisni naziv koje se mogu nalaziti na deklaracijama vina iz Priloga II. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002.
24. Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno uvrštavanje oznake "stolno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom" ili "stolno vino KZP" uz koju mogu stajati

oznake "mlado vino" ili "biser vino" za stolna vina s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom proizvedena u Hrvatskoj u članak 28. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002.

25. Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno uvrštavanje sljedećih tradicionalnih specifičnih izraza za kvalitetna vina s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom proizvedena u Republici Hrvatskoj u članak 29. stavak 1. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002.

- "kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom" ili "kvalitetno vino KZP"; uz ovaj izraz može stajati "arhivsko vino", "mlado vino", "desertno vino", "likersko vino", "aromatizirano vino";
- "vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom" ili "vrhunsko vino KZP"; uz ovaj izraz može stajati "arhivsko vino", "mlado vino", "desertno vino", "likersko vino", "aromatizirano vino";
- "predikatno vino"; uz ovaj izraz može stajati "kasna berba", "izborna berba", "izborna berba bobica", "izborna berba prosušenih bobica", "ledeno vino".

26. Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno uvrštavanje sljedećih tradicionalnih specifičnih izraza za kvalitetna pjenušava vina s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom proizvedena u Republici Hrvatskoj u članak 29. stavak 2. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002.

- "kvalitetno pjenušavo vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom" ili "kvalitetno pjenušavo vino KZP";
- "kvalitetno biser vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom" ili "kvalitetno biser vino KZP";
- "vrhunsko pjenušavo vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom" ili "vrhunsko pjenušavo vino KZP".

27. Hrvatska traži uvrštavanje na Listu tradicionalnih izraza iz Priloga II. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002 sljedećih hrvatskih tradicionalnih izraza: Prošek, Opolo, Plavac, Mlado vino portugizac, Bermet, Dingač. Hrvatska zadržava pravo uvrštavanja novih tradicionalnih izraza na Listu tradicionalnih izraza iz Priloga III. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002.

28. Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno uvrštavanje oznaka iz Dodatka 5. Pregovaračkog stajališta na Listu tradicionalnih izraza iz Priloga III. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002.

29. Hrvatska traži prijelazno razdoblje od 7 godina od dana pristupanja EU za primjenu odredbi Priloga II. točke 1. i 5. Uredbe (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na proizvode koji se u Hrvatskoj proizvode i stavljaju na tržište pod nazivom "Domaći brandy" i "Domaći rum", a po sastavu se razlikuju od proizvoda navedenih u točkama 1. i 5. Priloga II. Uredbe. Navedeni proizvodi bi se stavljali na tržište Republike Hrvatske i tržišta trećih zemalja.

30. Hrvatska traži prihvaćanje Liste jakih alkoholnih i aromatiziranih pića podrijetlom iz Hrvatske, odnosno uvrštavanje u Prilog III. Uredbe (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća sljedećih jakih alkoholnih pića: loza, travarica, pelinkovac, stara šljivovica, slavonska šljivovica, zadarski maraschino.

31. Hrvatska traži izuzeće od primjene odredbi Priloga I. Direktive Vijeća 2001/113/EZ u odnosu na proizvode koji se u Hrvatskoj proizvode i stavljaju na tržište pod nazivom "Domaća marmelada" i "Ekstra domaća marmelada" te se po sastavu razlikuju od proizvoda navedenih u Prilogu I. Direktive. Navedeni proizvodi bi se stavljali na tržište Republike Hrvatske i tržišta trećih zemalja.
32. Hrvatska traži uvrštavanje u Prilog I. Direktive Vijeća 2001/113/EZ proizvoda koji se u Hrvatskoj proizvodi pod nazivom „Pekmez“.

EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA

33. Hrvatska traži prijelazno razdoblje za primjenu odredbi članka 12., stavka 1. točke (i) Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 u trajanju 5 godina od dana pristupanja EU odnosno traži mogućnost da u navedenom razdoblju koristi netretirano sjeme i sadni materijal proizveden u sustavu konvencionalne poljoprivrede za potrebe ekološke proizvodnje.

POLITIKA KVALITETE

34. Hrvatska traži da joj se u prijelaznom razdoblju odobri uporaba zaštićenih naziva poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Hrvatska također traži da joj se odobri prijelazno razdoblje za podnošenje zahtjeva za registraciju u trajanju od jedne godine od datuma pristupanja EU, a sukladno članku 5. stavku 6. Uredbe Vijeća (EZ) br. 510/2006.

RURALNI RAZVOJ

35. Hrvatska traži mogućnost korištenja prijelaznih mjera u pogledu pružanja potpora samoopkrbnim poljoprivrednim gospodarstvima u restrukturiranju, kao i u pogledu potpora za uspostavu proizvođačkih organizacija kao što je predviđeno člankom 20. točkom (d) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 za nove države članice EU koje su pristupile 1. svibnja 2004., odnosno 1. siječnja 2007. godine. U tom pogledu, Hrvatska traži da se na nju ne primjenjuju rokovi određeni člankom 34. stavkom 4. i člankom 35. stavkom 3. Uredbe, odnosno traži njihovo produljenje do 31. prosinca 2015. godine.
36. Hrvatska traži da za provedbu mjera iz osovine IV. (LEADER pristup) obvezni minimum tijekom programskog razdoblja do 2013. godine bude 1,0 % sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, a vezano uz odredbe članka 17. stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005;
37. Hrvatska traži mogućnost korištenja iznosa od 75% dozvoljene potpore za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava (kako je određeno člankom 26. stavkom 2. odnosno Prilogom Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005) u razdoblju od 4 godine od dana pristupanja EU, a u svrhu primjene odredbi Direktive Vijeća 91/676/EEZ (Nitratna direktiva).

* * *

Nastavno na Zajedničko stajalište EU za poglavlje 11. (CONF-HR 11/09), Hrvatska je Europskoj komisiji podnijela detaljne informacije kojima je dodatno potkrijepila ili dopunila svoje pregovaračke zahtjeve. Nastavno na tehničke konzultacije s Europskom komisijom, Hrvatska ovim Dodatkom na Pregovaračko stajalište ponavlja, mijenja, povlači ili dopunjuje svoje pregovaračke zahtjeve u okviru poglavlja 11. kako slijedi:

HORIZONTALNE MJERE - IZRAVNA PLAĆANJA I OSTALE POTPORE U POLJOPRIVREDI

1. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 1.**, za utvrđivanje referentnog razdoblja 2005. – 2007. u biljnoj proizvodnji te godine 2007. u stočarskoj proizvodnji za potrebe izračuna financijske omotnice za izravna plaćanja, Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da traži utvrđivanje referentnog razdoblja 2005. – 2007. za biljnu i stočarsku proizvodnju, osim za proizvodnju mlijeka, gdje kao referentno razdoblje traži 2007. godinu.

2. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 2.** Hrvatska ostaje pri svom zahtjevu.

Hrvatska traži da se u izračun financijske omotnice za izravna plaćanja uključi minirano i minski sumnjivo poljoprivredno zemljište koje se nije moglo koristiti u referentnom razdoblju. Hrvatska traži da se za minirano i minski sumnjivo zemljište utvrdi posebna nacionalna rezerva. Hrvatska traži da ova posebna rezerva bude na raspolaganju 10 godina od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Ova posebna rezerva obuhvaćala bi financijske plafone za prava na plaćanja u SPS sustavu i dodjeljivala bi se po stavljanju u funkciju razminiranog zemljišta. Početak primjene posebne nacionalne rezerve za minski sumnjivo zemljište bila bi prva godina primjene SPS sustava u Hrvatskoj, nakon što se utvrdi vrijednost prava na plaćanje u prvoj godini primjene uspostave SPS regionalnog modela. Razina prava na plaćanje utvrdila bi se u istom omjeru kao što bi se utvrdila za osnovna prava na plaćanja u prvoj godini primjene SPS modela, različito za livade i pašnjake u odnosu na ostalo korištenje poljoprivrednog zemljišta. Na taj način osigurat će se isti tretman za buduće korisnike prava na plaćanje iz nacionalne rezerve za minsko zemljište u odnosu na ostale korisnike.

Hrvatska traži da se u izračunu posebne financijske omotnice uzme u obzir 32.260 ha poljoprivrednog zemljišta.

Obrazloženje:

Problem miniranog i minski sumnjivog zemljišta je izravno prouzročio znatno smanjenje korištenja poljoprivrednih potencijala u pojedinim hrvatskim ruralnim područjima koja su najviše stradala u Domovinskom ratu. Ovaj problem se dodatno negativno odrazio i na korištenje poljoprivrednog zemljišta koje graniči s minski sumnjivim zemljištem, koje zbog otežanog pristupa također nije moglo biti korišteno. Osnovni podaci pokazuju da je 2000. godine u Hrvatskoj bilo najmanje 42.000 ha miniranog i minski sumnjivog poljoprivrednog zemljišta. Početkom prve godine referentnog razdoblja koje se koristi za utvrđivanje financijske omotnice (1. siječnja 2005.) u Hrvatskoj je bilo registrirano 30.990 ha miniranog i minski sumnjivog zemljišta. Tijekom razdoblja 2005. – 2009. godine je u registar Hrvatskog centra za razminiranje uključeno ukupno 1.270 ha novog minski sumnjivog zemljišta, a još dodatnih 310 ha do konca 2010. godine. Te površine također

dugi niz godina nisu korištene zbog minske opasnosti a prijave novih površina su uslijedile nakon povratka stanovništva u ta područja.

Tijekom razdoblja od 1. siječnja 2005. do 1. siječnja 2010. godine ukupna minski sumnjiva površina smanjena je za 9.359 ha, od čega je 1.510 ha prestalo biti minski sumnjivo zemljište na temelju isključenja tijekom kontrole na terenu. Na dan 1. siječnja 2010. godine situacija je kako slijedi: ukupno preostalo 22.901 ha miniranih i minski sumnjivih poljoprivrednih površina, od čega su 13.435 hektara ratarske površine. Sukladno Nacionalnoj strategiji razminiranja koja je donesena početkom 2009. godine, sve će se minski zagađene poljoprivredne površine u Hrvatskoj očistiti do 2020. godine (odnosno ratarske površine do 2014./2015.).

Republika Hrvatska dostavila je Europskoj komisiji podatke o stanju i strukturi miniranog i minski sumnjivog zemljišta tijekom razdoblja od 2005. do 2010. godine, kao i ostale bitne podatke vezane uz ovaj zahtjev.

Vezano uz broj hektara koje treba uzeti u obzir pri izračunu plafona minske omotnice, Hrvatska traži da to budu površine miniranog i minski sumnjivog zemljišta na početku referentnog razdoblja. Ove površine nisu se mogle koristiti tijekom referentnog razdoblja 2005.- 2007. polazeći od procjena stručnjaka UN da je za stavljanje u funkciju razminiranog zemljišta koje je godinama bilo nekorišteno potrebno u prosjeku najmanje tri godine. Hrvatska očekuje da će drugi parametar u izračunu minske financijske omotnice biti procijenjeni jedinični iznos plaćanja po hektaru kao ponderirani prosjek svih vrsta korištenja poljoprivrednog zemljišta.

Prva dodjela prava na plaćanje u okviru nacionalne rezerve za razminirano zemljište bila bi prva godina primjene SPS modela u Hrvatskoj. Razina prava na plaćanje utvrdila bi se u istom omjeru kao što bi se utvrdila za osnovna prava na plaćanja u prvoj godini primjene SPS modela, različito za livade i pašnjake u odnosu na ostalo korištenje poljoprivrednog zemljišta. Na taj način osigurat će se isti tretman za buduće korisnike prava na plaćanje iz nacionalne rezerve za minsko zemljište u odnosu na ostale korisnike.

Prihvatljive površine za prava na plaćanje iz posebne rezerve bit će sve razminirane parcele za koje postoji dokaz da su evidentirane u bazi podataka Hrvatskog centra za razminiranje i koje su unesene u LPIS/ARKOD sustav. Hrvatska naglašava da Hrvatski centar za razminiranje za poljoprivredno zemljište, nakon razminiranja i drugih aktivnosti vezanih uz to zemljište koje se lokalnim vlastima predaje na korištenje, izdaje dvije vrste potvrda da je zemljište sigurno za daljnje korištenje. Radi se o certifikatu o razminiranju i izjavi o nezagađenosti, kojima se zemljište isključuje iz minski sumnjivih površina temeljem kontrole na terenu.

Korisnici prava na plaćanje iz posebne rezerve za minirano zemljište morat će ispuniti sve uvjete predviđene EU propisima o SPS plaćanjima. S ciljem nadzora i kontrole, Hrvatska je spremna Europskoj komisiji dostaviti svake godine relevantne podatke o aktivaciji prava na plaćanje iz ove rezerve, kao i podatke o korištenju tog zemljišta.

Hrvatska naglašava iznimnu političku važnost uključivanja miniranog i minski sumnjivog zemljišta u posebnu financijsku omotnicu. Zbog problema mina u razdoblju od 1991. do kraja 2010. godine u Hrvatskoj je nastradalo 1.931 osoba, od kojih je 499 preminulo. Hrvatska naglašava da je do sada u razminiranje uloženo više od 450 milijuna eura, od

čega najviše (85%) iz hrvatskih izvora (uglavnom iz Državnog proračuna), a ostatak su financirali različiti strani donatori, među kojima najveći udio ima EU s više od 10 milijuna eura.

Prilog I: Kategorije miniranih i minski sumnjivih poljoprivrednih površina u razdoblju od 2005. do 2009. godine

Prilog II: Smanjenje minski sumnjivih poljoprivrednih površina tijekom razdoblja 2005. – 2009. godine

3. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 3.**, za uključivanje korištenog poljoprivrednog zemljišta koje nije moglo biti registrirano u podacima Državnog zavoda za statistiku u izračun financijske omotnice za izravna plaćanja, Hrvatska povlači svoj zahtjev.

4. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 4.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da u slučaju možebitnog utvrđivanja prijelaznog razdoblja od strane EU, u smislu postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice sredstvima EU do punog iznosa, najmanje 50% iznosa godišnjih izravnih plaćanja bude financirano sredstvima EU u prvoj godini članstva uz godišnje povećanje udjela sredstava EU za izravna plaćanja od najmanje 10% od druge godine članstva do dostizanja punog iznosa.

Obrazloženje:

Hrvatska naglašava da je svjesna kako je utvrđivanje prijelaznih razdoblja u smislu postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice sredstvima EU rezultat pregovora zadnjeg kruga proširenja postignut na zahtjev EU koja je isti taj svoj zahtjev istakla i u svojoj poziciji spram Republike Hrvatske iz rujna 2009. godine (Zajedničko stajalište EU za poglavlje 11.; CONF-HR 11/09). Uvažavajući činjenicu da će sve nove države članice dostići puni iznos plaćanja sredstvima EU do 2013. godine (skupina od 10 država članica), odnosno 2016. godine (skupina od dvije države članice), Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da je spremna prihvatiti najmanje 50% iznosa godišnjih plaćanja sredstvima EU u prvoj godini članstva te dostizanje punog iznosa godine 2017. Dodatno, Hrvatska ističe da se njezino članstvo očekuje u kasnoj fazi postojeće financijske perspektive EU, te da bi sukladno stajalištu o desetogodišnjem razdoblju za postupni porast udjela EU sredstava to značilo da tijekom cijele iduće sedmogodišnje perspektive ne bi bio dostignut iznos od 100% nego tek tijekom treće financijske perspektive u odnosu na sadašnju. Anticipirajući moguće promjene (smanjenje) sustava izravnih plaćanja postoji rizik da u tom slučaju hrvatskim poljoprivrednim proizvođačima ne bi uopće ni bio dostupan puni iznos financijske omotnice. Nadalje, projekcije izračuna ukupnih primitaka sredstava EU i mogućih uplata proračunskih sredstava RH u zajedničku blagajnu EU pokazuju da postoji ozbiljan rizik da u prve dvije godine članstva Republika Hrvatska bude neto uplatitelj ukoliko udio sredstava EU za izravna plaćanja ne bi iznosio bitno više u odnosu na prijedlog od 25% u prvoj godini članstva.

5. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 5.**, u vezi mogućnosti primjene modificiranog SAPS modela tijekom prijelaznog razdoblja od tri godine nakon pristupanja EU, Hrvatska mijenja svoj zahtjev te sada traži mogućnost korištenja nacionalne rezerve u okviru SPS modela sukladno članku 57. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009.

Obrazloženje:

Hrvatska je donijela odluku o primjeni SPS modela regionalnih plaćanja te provodi završne pripreme za početak primjene ovog modela od prve godine članstva pa u tom smislu prvotni zahtjev više nije relevantan.

Odluku o primjeni SPS modela Hrvatska je ugradila u Zakon o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 92/10), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2011. godine. Hrvatska će započeti s primjenom modela jedinstvenih plaćanja od 1. siječnja 2012. godine. U kontekstu uvođenja jedinstvenih plaćanja od 1. siječnja 2012. godine, na temelju ovoga Zakona u osjetljivim sektorima Hrvatska će koristiti mehanizam nacionalne rezerve, kako je predviđeno člankom 57. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 te sukladno Zakonu o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 92/10).

6. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 6.**, da se u slučaju možebitnog utvrđivanja prijelaznog razdoblja od strane EU, u smislu postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice sredstvima EU do punog iznosa, odobri primjena dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja do punog iznosa potpore od prve godine članstva, Hrvatska ostaje pri svom zahtjevu.

7. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 7.**, za uključivanje nekorištenog poljoprivrednog zemljišta privedenog funkciji u površine koje ispunjavaju uvjete za potporu tijekom 3 godine nakon pristupanja EU, bez utjecaja na povećanje financijske omotnice, Hrvatska povlači svoj zahtjev.

8. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 8.**, kojim Hrvatska traži pravo na primjenu dodatne izravne potpore iz nacionalnog proračuna za pojedine sektore gdje se očekuje pad razine potpore u odnosu na sadašnju zbog prijelaza na sustav nevezanih plaćanja, Hrvatska povlači svoj zahtjev razumijevajući da će joj biti dopušteno nastaviti dodjeljivati postojeće državne pomoći tijekom prijelaznog razdoblja od tri godine od dana pristupanja Europskoj uniji na način kako je navedeno u Zajedničkom stajalištu EU za poglavlje 11. (CONF-HR 11/09).

9. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 9.**, za utvrđivanje 2009. godine kao referentnog razdoblja za utvrđivanje površina maslinika koje ulaze u sustav potpora, Hrvatska povlači svoj zahtjev.

Obrazloženje:

Zahtjev više nije relevantan s obzirom na promjene Zajedničke poljoprivredne politike koje su nastupile nakon podnošenja Pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 11., a kojima su maslinici uključeni u sustav jedinstvenog plaćanja po gospodarstvu.

10. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 10.**, Hrvatska ostaje pri svom zahtjevu, razumijevajući da je zahtjev prihvatljiv EU na način kako je navedeno u Zajedničkom stajalištu EU za poglavlje 11. (CONF-HR 11/09).

HORIZONTALNE MJERE - TRGOVINSKI MEHANIZMI

11. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 11.**, Hrvatska ostaje pri svom zahtjevu te prima na znanje da će se pravna stečevina za navedene mjere primjenjivati na Hrvatsku nakon pristupanja EU, kako je navedeno u Zajedničkom stajalištu EU za poglavlje 11. (CONF-HR 11/09).

12. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 12.**, Hrvatska ostaje pri svom zahtjevu te prima na znanje da će ovo pitanje biti riješeno na sličan način kao za države članice EU iz petog kruga proširenja, kako je navedeno u Zajedničkom stajalištu EU za poglavlje 11. (CONF-HR 11/09).

UREĐENJE TRŽIŠTA PO SEKTORIMA

13. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 13.**, o odobravanju godišnje proizvodne kvote za šećer u visini 217.429 tisuća tona, Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da traži godišnju proizvodnu kvotu za šećer od šećerne repe u visini 192.877 tona.

Objašnjenje:

Tražena kvota u visini 192.877 tona predstavlja prosječnu potrošnju šećera od šećerne repe u petogodišnjem referentnom razdoblju od 2004. do 2008. godine, pri čemu je u istom razdoblju prosječna proizvodnja šećera od repe u Hrvatskoj iznosila 211.187 tona.

14. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 14.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da traži za prijelazno razdoblje od tri godine od dana pristupanja Europskoj uniji nacionalnu kvotu za uvoz sirovog šećera za rafinaciju u visini 40.000 tona godišnje uz plaćanje carine u visini preferencijalne carine koja se za uvoz unutar kvote šećera za rafiniranje primjenjuje u Europskoj uniji.

Objašnjenje:

Tražena kvota u visini od 40.000 tona predstavlja WTO kvotu za sirovi šećer. Preferencijalna carina koja bi se primjenjivala bila bi ista kao ona koja se u istom tom razdoblju za uvoz sirovog šećera iz zemalja Svjetske trgovinske organizacije primjenjuje u EU.

15. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 15.**, kojim Hrvatska traži da se za priznavanje statusa tvrtke za rafinaciju sirovog šećera uzme u obzir prosječno ostvarena rafinacija u razdoblju od 2005. do 2007. godine, Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da traži da se uzme u obzir razdoblje od 2007. do 2008. godine.

16. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 16.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da traži nacionalnu proizvodnu kvotu za mlijeko u visini 750 tisuća tona te kvotu za restrukturiranje u sektoru mljekarstva u visini 2% nacionalne kvote koja bi Hrvatskoj bila na raspolaganju od 1. travnja prve kvotne godine nakon pristupanja Europskoj uniji u mjeri u kojoj je u razdoblju 2009. – 2012. smanjena potrošnja mlijeka i mliječnih proizvoda na gospodarstvu.

S obzirom na promjene u sustavu uređenja tržišta mlijeka uvedene Uredbom Vijeća (EZ) br. 73/2009, Hrvatska traži da joj se prilikom pristupanja Europskoj uniji odobri jednokratno povećanje kvote u iznosu od 2%, sukladno povećanju mliječne kvote od 1% godišnje koje je odobreno državama članicama EU tijekom razdoblja od 5 godina zaključno s proizvodnom godinom 2013./2014.

Vezano uz nacionalnu proizvodnu kvotu, Hrvatska traži pravo preraspodjele ukupne kvote za izravnu prodaju i isporuku u mljekare prije pristupanja Europskoj uniji, na temelju stvarnih podataka o očekivanoj kvoti za izravnu prodaju.

Kvota za mlijeko bit će raspoređena individualnim proizvođačima do 1. travnja prve kvotne godine nakon pristupanja Europskoj uniji.

Obrazloženje:

Tražena nacionalna kvota za mlijeko u visini 750 tisuća tona utvrđena je temeljem podataka o proizvodnji mlijeka namijenjenog isporuci u mljekare (673 tisuća tona) i mlijeka za izravnu prodaju na farmi (77 tisuća tona), ostvarenoj u 2007. godini.

Što se tiče zahtjeva za jednokratno povećanje kvote temeljem promjena Zajedničke poljoprivredne politike usvojenih nakon što je Hrvatska predala svoje Pregovaračko stajalište, nužno je da se navedeno povećanje primijeni i na Hrvatsku, kako bi hrvatski proizvođači bili u istom položaju u odnosu na države članice EU. Naime proizvođačima u EU, kojima je do tada utvrđena proizvodna kvota po sličnoj metodologiji kojom je utvrđena osnovna veličina kvote Hrvatskoj za referentno razdoblje, povećana je za iznos od 5% da se osigura postupna prilagodba sektora zbog ukidanja sustava proizvodnih ograničenja od proizvodne godine 2014./2015.

Hrvatska potvrđuje da se u Hrvatskoj nisu primjenjivali programi potpore s ciljem poticanja poljoprivrednika da napuste komercijalnu proizvodnju mlijeka, odnosno da preuzmu obvezu kako tijekom jedne ili više godina neće isporučivati niti prodavati mlijeko.

17. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 17.**, kojim se traži izuzeće od odredbi članka 66. stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 na način da se u Hrvatskoj jedinstvena nacionalna kvota za mlijeko ne raspoređuje individualnim proizvođačima do 31. prosinca 2015. godine, Hrvatska povlači svoj zahtjev.

Obrazloženje:

Hrvatska je uložila maksimalan napor u izgradnji administrativne strukture neophodne za učinkovitu primjenu sustava proizvodnih kvota te u tom smislu ovaj zahtjev više nije relevantan.

18. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 18.**, kojim se traži izuzeće od primjene članka 90. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 u pogledu zabrane sadnje vinograda u razdoblju do 31. prosinca 2015. godine, a tijekom kojeg bi imala pravo na sadnju novih vinograda za proizvodnju kvalitetnih vina s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom u iznosu od 10% ukupne površine pod vinogradima 2007. godine, Hrvatska povlači svoj zahtjev,

razumijevajući da će nakon pristupanja EU imati pravo obnove postojećih vinograda u skladu s odgovarajućim odredbama pravne stečevine EU.

19. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 19.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da traži prihvaćanje sljedećih zaštićenih oznaka izvornosti za vino:

1. Dalmatinska zagora
2. Dingač
3. Hrvatsko primorje
4. Istočna kontinentalna Hrvatska
5. Istra
6. Moslavina
7. Plešivica
8. Podunavlje
9. Pokuplje
10. Prigorje-Bilogora
11. Primorska Hrvatska
12. Sjeverna Dalmacija
13. Slavonija
14. Srednja i Južna Dalmacija
15. Zagorje - Međimurje
16. Zapadna kontinentalna Hrvatska.

Hrvatska također traži izuzeće od zahtjeva iz članka 118(s)(2) i (3) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, uključujući sve izmjene i dopune, tijekom prijelaznog razdoblja od jedne godine od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Obrazloženje:

Sukladno preporukama IPA *twinning light* projekta „Jačanje institucionalnih kapaciteta Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja u sektoru vinarstva“, napravljena je lista zaštićenih oznaka izvornosti za vino. Spomenuta lista je usklađena s novim propisima o zaštićenim oznakama izvornosti i zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla za vino koji su doneseni kao rezultat reforme sektora vina EU.

20. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 20.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da traži uvrštavanje svojih vinogradarskih područja u Dodatak Priloga XI(b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, uključujući relevantne izmjene i dopune, kako slijedi:

- *zona B - površine pod vinogradima u podregijama: Moslavina, Prigorje-Bilogora, Plešivica, Pokuplje, Zagorje-Međimurje;*
- *zona CI - površine pod vinogradima u podregijama: Podunavlje i Slavonija;*
- *zona CII - površine pod vinogradima u podregijama: Istra, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora, Sjeverna Dalmacija, Srednja i Južna Dalmacija.*

Obrazloženje:

Sukladno reformi zajedničke organizacije tržišta vina EU i novom sustavu označavanja vina, smatra se opravdanim promijeniti gore navedeni pregovarački zahtjev.

21. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 21.**, Hrvatska povlači svoj zahtjev razumijevajući da je pojačavanje vina dodavanjem saharoze dozvoljeno u skladu s odredbama Priloga XV(a), Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, uključujući relevantne izmjene i dopune.

22. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 22.**, Hrvatska povlači svoj zahtjev razumijevajući da proizvodnja voćnih vina nije dio zajedničke organizacije tržišta vina, ali se voćna vina mogu regulirati na nacionalnoj razini, a upotreba naziva „voćno vino“ (uz odgovarajući naziv voća) za označavanje proizvoda dobivenih fermentacijom soka ili masulja svježeg voća osim grožđa u skladu je s odredbama članka 113(d) stavka 1. točke (a) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, uključujući relevantne izmjene i dopune.

23. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 23.**, Hrvatska povlači svoj zahtjev razumijevajući da se Nacionalna lista određuje na razini države članice sukladno uvjetima članka 120(a) stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, uključujući relevantne izmjene i dopune, kao i ostalim odgovarajućim uvjetima iz pravne stečevine EU. Lista sorti grožđa i njihovih sinonima koji u sebi uključuju zemljopisni naziv i koji se mogu nalaziti na deklaracijama vina bit će napravljena u skladu s člankom 62. stavkom 4. Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009.

24. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 24.**, za uvrštavanje oznake “stolno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ ili “stolno vino KZP“ uz koju mogu stajati oznake “mlado vino“ ili “biser vino“ za stolna vina s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom proizvedena u Hrvatskoj u članak 28. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002, Hrvatska povlači svoj zahtjev.

25. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 25.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev tražeći da se tradicionalne oznake

- “kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ ili “kvalitetno vino KZP“ (uz ovaj izraz može stajati “mlado vino“, “arhivsko vino“, “desertno vino“);
- “vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ ili “vrhunsko vino KZP“; (uz ovaj izraz može stajati “arhivsko vino“, “desertno vino“, “kasna berba“, “izborna berba“, „izborna berba bobica“, „izborna berba prosušenih bobica“, „ledeno vino“)

uključuje u Listu tradicionalnih izraza, Dio A u Prilogu XII. Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009.

26. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 26.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev tražeći da se tradicionalne oznake

- “kvalitetno biser vino“;
- “vrhunsko pjenušavo vino“

uključuje u Listu tradicionalnih izraza, Dio A u Prilogu XII. Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009.

27. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 27.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev tražeći da se tradicionalne oznake *Opolo i Plavac* uključuje u Listu tradicionalnih izraza, Dio B u Prilogu XII. Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009.

Također, Hrvatska traži da se aromatizirano vino Bermet definira u odgovarajućoj uredbi EU i uključi u istu sa svojom zemljopisnom oznakom kao „Samoborski bermet“.

Vezano uz tradicionalnu oznaku *Mlado vino portugizac*, Hrvatska traži da se vina stavljena na tržište ili označena tom oznakom prije dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji mogu prodavati do iskorištenja zaliha.

Obrazloženje:

Aromatizirana vina definirana su u Uredbi Vijeća (EEZ) br. 1601/91 koja se trenutno usklađuje s novim propisima EU. Kako je Bermet tradicionalna oznaka za aromatizirano vino u Hrvatskoj sukladno Zakonu o vinu i Listi tradicionalnih izraza za vino, Hrvatska traži da se u okviru odgovarajućeg propisa EU uključi zemljopisna oznaka „Samoborski bermet“.

28. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 28.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev tražeći da se tradicionalne oznake iz Priloga III. ovoga Dodatka na Pregovaračko stajalište uključe u Listu tradicionalnih izraza iz Priloga XII. Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009.

29. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 29.**, kojim Hrvatska traži prijelazno razdoblje od 7 godina od dana pristupanja EU za primjenu odredbi Priloga II. točaka 1. i 5. Uredbe (EZ) br. 110/2008 za proizvode koji se u Hrvatskoj proizvode i stavljaju na tržište pod nazivom „Domaći brandy“ i „Domaći rum“, Hrvatska povlači svoj zahtjev.

30. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 30.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da traži uvrštavanje u Prilog III. Uredbe (EZ) br. 110/2008 sljedećih jakih alkoholnih pića: Hrvatska loza, Hrvatska travarica, Pelinkovac, Hrvatska stara šljivovica, Slavonska šljivovica i Zadarski marschino.

Obrazloženje:

U konzultacijama s EU i s proizvođačima jakih alkoholnih pića u Republici Hrvatskoj pokazalo se opravdanim promijeniti ovaj pregovarački zahtjev na gore navedeni način, imajući u vidu usklađenje s Uredbom (EZ) br. 110/2008 kroz Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o jakim alkoholnim pićima (NN 141/09).

31. U odnosu na zahtjev **pod rednim brojem 31.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da traži prijelazno razdoblje za stavljanje na hrvatsko tržište, u razdoblju od dana pristupanja Europskoj uniji do iskorištenja zaliha, proizvoda pod nazivima „domaća marmelada“ i „ekstra domaća marmelada“.

Obrazloženje:

Proizvodi pod nazivima „domaća marmelada“ i „ekstra domaća marmelada“ su proizvodi odgovarajuće želirane konzistencije proizvedeni od voćne kaše jedne ili više vrsta voća, a ne isključivo od agruma, i šećera. Ovi se proizvodi tradicionalno proizvode u Republici Hrvatskoj i kao takvi su poznati potrošačima.

Pravilnik o voćnim džemovima, želeima, marmeladama, pekmezu te zaslađenom kesten pireu (NN 76/06) usklađen je s Direktivom Vijeća 2001/113/EZ, međutim isti definira

određene proizvode koji nisu uređeni navedenom Direktivom, kao što su „domaća marmelada“ i „ekstra domaća marmelada“.

Republika Hrvatska će prestati definirati proizvode „domaća marmelada“ i „ekstra domaća marmelada“. Sukladno navedenome, Pravilnik o voćnim džemovima, želeima, marmeladama, pekmezu te zaslađenom kesten pireu bit će usklađen s Direktivom Vijeća 2001/113/EZ najkasnije do dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Uzimajući u obzir navike hrvatskih potrošača kao i potrebe proizvođača da se usklade s novim zahtjevima, potrebno je prijelazno razdoblje do iskorištenja zaliha za stavljanje na hrvatsko tržište proizvoda pod nazivima „domaća marmelada“ i „ekstra domaća marmelada“.

32. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 32.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da traži mogućnost stavljanja na zajedničko tržište Europske unije proizvoda pod nazivom „pekmez“ temeljem članka 2. stavka 1. drugog podstavka Direktive Vijeća 2001/113/EZ koja se odnosi na voćne džemove, žele, marmelade i zaslađeni kesten pire namijenjene za prehranu ljudi.

Obrazloženje:

„Pekmez“ je tradicionalni hrvatski proizvod. Definiran je Pravilnikom o džemovima, želeima, marmeladama, pekmezu i zaslađenom kesten pireu (NN 76/06). Ovaj proizvod, poznat i u cijeloj regiji, nije predviđen gore navedenom Direktivom i bitno se razlikuje od proizvoda definiranoj u njoj. Pripada kategoriji jako kvalitetnih proizvoda, obzirom na dodavanje šećera ne veće od 25% u odnosu na ukupnu količinu voća ili bez dodavanja šećera tako da ukupna količina voća iznosi 100%. Stoga Hrvatska traži mogućnost stavljanja na zajedničko tržište Europske unije proizvod pod nazivom „pekmez“ temeljem članka 2. stavka 1. drugog podstavka Direktive Vijeća 2001/113/EZ.

EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA

33. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 33.**, za prijelaznim razdobljem u trajanju 5 godina od dana pristupanja EU za korištenje netretiranog sjemena i sadnog materijala proizvedenog u sustavu konvencionalne poljoprivrede za potrebe ekološke proizvodnje, Hrvatska povlači svoj zahtjev.

POLITIKA KVALITETE

34. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 34.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da traži mogućnost da zahtjeve za registraciju na razini EU, za poljoprivredne i prehrambene proizvode već registrirane i zaštićene na nacionalnoj razini oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla ili oznakama tradicionalnog ugleda na dan pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, preda ne kasnije od 12 mjeseci od dana pristupanja. Od dana pristupanja Hrvatska će osigurati zaštitu svih oznaka registriranih na razini EU.

Obrazloženje:

Traženo razdoblje potrebno je zbog potrebe daljnjeg jačanja administrativnih kapaciteta vezano za pripremu i prevođenje dokumenata potrebnih za pokretanje zahtjeva za registraciju na razini EU. Stoga Hrvatska traži mogućnost da preda zahtjeve za registraciju na razini EU ne kasnije od 12 mjeseci od dana pristupanja za sve proizvode registrirane na nacionalnoj razini na dan pristupanja EU.

RURALNI RAZVOJ

35. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 35.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da traži mogućnost primjene prijelaznih mjera potpore pretežno samoopkrbnim poljoprivrednim gospodarstvima u restrukturiranju, kao i potpore za uspostavu proizvođačkih organizacija, kao što je predviđeno člankom 20. točkom (d), člankom 34. i člankom 35. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 o potpori ruralnom razvoju putem Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD). U tom smislu Hrvatska traži mogućnost odobravanja ove potpore do 31. prosinca 2017. godine.

U slučaju da ove ili slične prijelazne mjere (potpora pretežno samoopkrbnim poljoprivrednim gospodarstvima u restrukturiranju i potpora uspostavi proizvođačkih organizacija) budu dostupne državama članicama Europske unije u idućem programskom razdoblju koje počinje 2014. godine, Hrvatska će ih primjenjivati pod uvjetima koji će biti utvrđeni za to razdoblje.

Obrazloženje:

Samoopkrbna i pretežito samoopkrbna poljoprivredna gospodarstva još uvijek imaju značajnu ulogu u hrvatskoj poljoprivredi u smislu korištenja poljoprivrednog zemljišta, stvaranja dohotka za kućanstva u ruralnim područjima, osiguranja hrane i doprinosa održavanju krajolika i bioraznolikosti staništa. Prema poljoprivrednom popisu iz 2003. godine, gotovo 86% poljoprivrednih gospodarstava ima do 5 ha zemljišta te zajedno obrađuju 28% korištenih poljoprivrednih površina. Prema podacima o izravnim plaćanjima u 2008. godini čak 54% gospodarstava koja dobivaju potpore po površini je u kategoriji do 5 ha. U Hrvatskoj je uočljiv trend stalnog pada broja malih proizvođača, posebno u mliječnom sektoru, gdje je broj gospodarstava prepolovljen u proteklim godinama (s 59 tisuća u 2003. na 23,7 tisuća u 2009.).

Kako su mjere osi I. prije svega usmjerene na tržišna gospodarstva, potrebno je u prijelaznom razdoblju osigurati potporu malim gospodarstvima koja imaju potencijal za restrukturiranje i razvoj u tržišno održiva gospodarstva, kao što je to bio slučaj u novim državama članicama iz petog kruga proširenja. Predviđena su sljedeća glavna obilježja prijelaznih mjera:

- razdoblje primjene: 2012.- 2017., zadnja isplata u 2022., trajanje ugovora najviše 5 godina
- korisnici: poljoprivredna gospodarstva izvan sustava poreza na dohodak čiji nositelji imaju do 50 godina starosti; ekonomska veličina gospodarstva do X ESU (*utvrdit će se naknadno*)
- procijenjeni broj potencijalnih korisnika: 20.000

- trajanje potpore na razini gospodarstva: 5 godina
- obveze korisnika: podnošenje poslovnog plana, čija se realizacija provjerava nakon treće godine sudjelovanja u sustavu potpore, ulazak u sustav poreza na dohodak nakon prve godine korištenja potpore
- razina potpore: X €/godina/gospodarstvo (*utvrdit će se naknadno*).

Vezano za potporu ustrojavanju proizvođačkih organizacija, zahtjev se postavlja zbog strukture hrvatskih proizvođača u smislu veličine i usklađenosti njihove ponude sa zahtjevima tržišta, zbog čega nisu konkurentni na jedinstvenom EU tržištu. Predložena prijelazna mjera potaknut će organiziranje proizvođača u proizvođačke grupe kao prvi korak prema priznavanju proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća. Također je potrebno osigurati potporu za organizacije proizvođača vina, proizvođače maslina, proizvođače kvalitetnih proizvoda zaštićenih oznakom zemljopisnog podrijetla, oznakom izvornosti ili oznakom tradicionalnog ugleda, te za proizvođače ekoloških proizvoda.

36. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 36.**, Hrvatska mijenja svoj zahtjev na način da traženo minimalno učešće EAFRD Programu ruralnog razvoja za mjere iz osi IV. (LEADER) iznosi prosječno barem polovicu iznosa ili postotka proračuna koji će se primjenjivati u drugim državama članicama Europske unije u idućem programskom razdoblju koje počinje 2014. godine, u slučaju da takav zahtjev bude utvrđen u idućem programskom razdoblju.

Obrazloženje:

Iako je uspostavljen programski okvir, LEADER pristup u ruralnim područjima u Hrvatskoj još nije zaživio. Hrvatska je započela s primjenom LEADER mjere u okviru komponente tehničke pomoći IPARD programa u drugoj polovici 2010. godine, i to za animiranje lokalnog stanovništva te za razvoj vještina i pripremu lokalnih strategija razvoja. U 2011. godini planira se početak natječajne procedure za prepoznavanje lokalnih akcijskih grupa i odobravanje financijske potpore za njihovo funkcioniranje. S obzirom da na lokalnoj i administrativnoj razini nema iskustva s LEADER pristupom u Hrvatskoj, potrebno je osigurati prijelazno razdoblje tijekom kojeg će obvezno financijsko učešće za os IV. biti niže, kao što je to bio slučaj sa zemljama iz petog kruga proširenja EU.

37. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 37.**, za korištenje iznosa od 75% dozvoljene potpore za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava (sukladno članku 26. stavku 2. i Prilogu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005) u razdoblju od 4 godine od dana pristupanja EU u svrhu primjene odredbi Direktive Vijeća 91/676/EEZ (Nitratna direktiva), Hrvatska ostaje pri svom zahtjevu.

NOVI ZAHTJEVI

1. Republika Hrvatska traži postupnu primjenu odredbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 od 19. siječnja 2009. godine kojom se utvrđuju zajednička pravila za programe izravne potpore za poljoprivrednike u okviru Zajedničke poljoprivredne politike i određeni programi potpore za poljoprivrednike, te kojom se izmjenjuju i dopunjuju Uredbe (EZ) br. 1290/2005, (EZ) br. 247/2006, (EZ) br. 378/2007 te ukida Uredba (EZ) br. 1782/2003, u odnosu na ispunjavanje uvjeta propisanih člankom 4. Uredbe, koji upućuje na Prilog II. (Obvezni zahtjevi upravljanja), u smislu zahtjeva koje su poljoprivrednici dužni ispuniti radi ostvarivanja prava na izravna plaćanja sukladno propisima višestruke sukladnosti na način da:

- uvjeti iz točke A, Priloga II. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2014. godine;
- uvjeti iz točke B, Priloga II. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2016. godine;
- uvjeti iz točke C, Priloga II. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2018. godine.

Obrazloženje:

Hrvatska je odabrala SPS regionalni model, koji će se primjenjivati od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, te koji podrazumijeva provedbu zahtjeva propisanih Prilogom II. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009.

Zahtjev za postupnim uvođenjem uvjeta iz Priloga II. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 temelji se na iskustvu novih država članica EU, kojima je u okviru odabranog SPS modela izravnih plaćanja zajamčena odgoda uvođenja i kontrole zahtjeva propisanih Prilogom II. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009.

U Republici Hrvatskoj su do 2008. godine sva izravna plaćanja bila proizvodno vezana te je tek 2009. godine novim Zakonom o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 83/09, 153/09, 60/10) započet proces uvođenja nevezanih plaćanja u poljoprivredi.

Pravna osnova zahtjeva nalazi se u članku 124. stavku 7. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 kojim je definirano kako: „Nove države članice također mogu iskoristiti mogućnosti predviđene stavcima 5. i 6. (članka 124.) ako odluče obustaviti primjenu programa jedinstvenih plaćanja po površini prije isteka razdoblja primjene programa iz članka 122. stavka 3.“, dakle prije 31. prosinca 2013. godine. U tom slučaju određena su prijelazna razdoblja za ispunjavanje zahtjeva iz Priloga II. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009.

Hrvatska se nalazi u jedinstvenom položaju kao zemlja koja će od početka članstva primjenjivati SPS model te je potrebno urediti ovo pitanje.

Odobrenjem traženog zahtjeva omogućilo bi se da se kroz prijelazno razdoblje zahtjevi višestruke sukladnosti uvode postupno, posebno s gledišta nužne edukacije, informiranja i pripreme velikog broja poljoprivrednih gospodarstava, te funkcionalne uspostave cijelog sustava.

2. Hrvatska traži da se utvrdi referentni podatak o sadržaju mliječne masti u mlijeku u iznosu 4,07 %, odnosno 40,7 g/kg mlijeka.

Obrazloženje:

Navedeni zahtjev proizlazi iz službenih podataka o sadržaju mliječne masti u mlijeku proizvedenom u Republici Hrvatskoj u referentnoj godini 2007.

3. Hrvatska traži da se za obračun financijske omotnice za vinarski sektor koriste podaci o proizvodnji vina u referentnom razdoblju od 2005. do 2007. godine te podatak o površini pod vinogradima u 2007. godini.

Obrazloženje:

Vinarski sektor je važan gospodarski sektor s dugom tradicijom u Hrvatskoj. Hrvatska traži da joj bude utvrđena financijska omotnica za vinarski sektor sukladno metodologiji izračuna vinske omotnice za sve države članice Europske unije u kojima se proizvodi vino od grožđa iz vlastitih vinograda. Omotnica će se koristiti u skladu s propisima EU, tj. za financiranje programa u vinarskom sektoru.

4. Hrvatska traži mogućnost isplate proizvodno vezanih izravnih plaćanja za najviše 105.270 grla krava dojlja te za najviše 542.651 grla ovaca i koza.

Obrazloženje:

Hrvatska temelji ovaj zahtjev na broju krava dojlja te ovaca i koza za koje je ostvareno pravo na izravna plaćanja u proizvodnim godinama 2009. i 2010., kao i na očekivanom smanjenju prihvatljivog broja životinja u skladu s planiranim manjim modifikacijama nacionalnih propisa za razdoblje od 2011. godine. Naime, nacionalno zakonodavstvo koje se odnosi na plaćanja za krave dojlje i ovce i koze već je u najvećoj mjeri usklađeno s propisima EU (Uredba Vijeća (EZ) br. 73/2009), ali je preostala izrada dodatnih nacionalnih kriterija koji su različiti u različitim državama članicama.

Hrvatska već dugi niz godina primjenjuje plaćanja po grlu za krave dojlje te ovce i koze. Reformom sustava potpore i usvojenim Zakonom o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 92/10) navedeni sektori su ocijenjeni kao osjetljivi s motrišta važnosti ovih proizvodnih sustava i velikog broja korisnika (ukupan broj korisnika plaćanja za krave dojlje za 2009. godinu bio je 31.595, a za ovce i koze 11.705). Stoga je predviđeno zadržavanje sustava proizvodno vezanih plaćanja za krave dojlje, ovce i koze u skladu s propisima koji vrijede u EU.

Hrvatska očekuje da će u prvoj godini primjene SPS modela biti moguće korigirati naniže proračunski sektorski plafon koji bi se izračunao na temelju dozvoljenih jediničnih iznosa sukladno legislativi EU i sukladno prethodno navedenim plafonima broja grla. Ova tehnička prilagodba bi se napravila jednokratno samo za prvu godinu korištenja SPS modela i to isključivo u slučaju prijave manjeg broja prihvatljivih grla krava dojlja i ovaca i koza od navedenog u pregovaračkom zahtjevu. Tako bi se osiguralo da ne dođe do trajnog gubitka jednog dijela raspoložive financijske omotnice. Ovo hrvatsko očekivanje je u skladu s uvjetima koje su države članice imale u prvoj godini primjene SPS modela, uzimajući u obzir da su raspolagale konkretnim brojevima iz referentnog razdoblja, što kod Hrvatske nije slučaj.

5. Hrvatska traži da se lokalne akcijske grupe odobrene u okviru IPARD programa za Republiku Hrvatsku smatraju odobrenim lokalnim akcijskim grupama u okviru Programa ruralnog razvoja tekućeg EAFRD programskog razdoblja te da postupak prijave lokalnih akcijskih grupa u okviru Programa ruralnog razvoja bude pojednostavljen i ograničen na predstavljanje lokalne razvojne strategije i povezanog ruralnog područja, bez opisivanja strukture lokalne akcijske grupe koja je potrebna za realizaciju strategije.

Obrazloženje:

Navedeni zahtjev proizlazi iz potrebe rješavanja statusa lokalnih akcijskih grupa pri prijelazu iz prepristupnog razdoblja u razdoblje nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, odnosno pri prijelazu iz IPARD programskog razdoblja u tekuće programsko razdoblje EU.

6. Hrvatska traži da se troškovi *ex-post* evaluacije IPARD programa iz članka 191. Uredbe Komisije (EZ) br. 718/2007 mogu financirati u okviru mjere tehničke pomoći programa ruralnog razvoja za iduće programsko razdoblje sukladno novom relevantnom propisu. Hrvatska također traži da danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji procedure javne nabave za IPARD mjere, sukladno članku 121. stavku 1. Uredbe Komisije (EZ) br. 718/2007, prestanu važiti i da se odvijaju sukladno relevantnom zakonodavstvu EU.

Obrazloženje:

Navedeni zahtjev proizlazi iz potrebe financiranja *ex-post* evaluacije IPARD programa iz mjere tehničke pomoći programa ruralnog razvoja za iduće programsko razdoblje u okviru novog relevantnog propisa, kao i potrebe da se redefiniraju pravila javne nabave od dana pristupanja.

7. U slučaju možebitnog utvrđivanja prijelaznog razdoblja od strane EU, u smislu postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice sredstvima EU do punog iznosa, Hrvatska traži mogućnost korištenja sredstava EU iz omotnice za ruralni razvoj za nadopunjujuća nacionalna izravna plaćanja tijekom prve tri godine članstva. Hrvatska traži da može koristiti do 20% iz sredstava EU namijenjenih ruralnom razvoju koja dolaze iz sredstava EAFRD namijenjenih Hrvatskoj za prve tri godine članstva u EU.

Obrazloženje:

Hrvatska postavlja ovaj zahtjev u slučaju da joj ne bude omogućeno dobivanje najmanje 50% sredstava EU za izravna plaćanja u prvoj godini članstva. Naime, s obzirom na postojeću razinu izravnih plaćanja u Hrvatskoj koja su bitno veća od plaćanja za ruralni razvoj, potrebno je osigurati ujednačeniji omjer izdvajanja sredstava nacionalnog proračuna za mjere prvog i drugog stupa potpore. To znači da se manje sredstava izdvaja iz nacionalnog proračuna za dopunjujuća plaćanja u prvom stupu, odnosno da u relativnom smislu udio proračunskih sredstava za sufinanciranje mjera ruralnog razvoja (drugog stupa) bude veći. Korištenje tih sredstava drugog stupa za sufinanciranje izravnih plaćanja bit će uzimano u obzir u izračunu ukupne razine nadopunjujućih plaćanja, koja zajedno s EU sredstvima, ni u jednoj godini neće prelaziti ukupan iznos godišnje financijske omotnice za izravna plaćanja, sukladno ishodu pregovora o ovom pitanju iz petog kruga proširenja. Hrvatska će svoju odluku o postocima godišnjih alokacija u prve tri godine članstva ugraditi u svoje programe ruralnog razvoja za navedeno razdoblje.

8. Hrvatska traži da se kao minimalni zahtjev za korisnike izravnih plaćanja u Republici Hrvatskoj utvrdi iznos od 100 eura ukupnog iznosa izravnih plaćanja u određenoj godini.

Obrazloženje:

Zahtjev se temelji na mogućnostima iz članka 28. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 i odražava postojeću strukturu poljoprivrednih gospodarstava u Hrvatskoj. Hrvatska ističe da je namjera za korisnike izravnih plaćanja u Republici Hrvatskoj primjenjivati isključivo kriterij vrijednosti ukupnog iznosa izravnih plaćanja, odnosno prag od 100 EUR po korisniku.

9. Vežano uz primjenu Programa ruralnog razvoja financiranog iz EAFRD u okviru postojećeg programskog razdoblja (2007. – 2013.) i odgovarajućih propisa EU (Uredba Vijeća (EZ) br. 1698/2005 od 20. rujna 2005. o potpori ruralnom razvoju putem Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD); Uredba Vijeća (EZ) br. 1974/2006 od 15. prosinca 2006. kojom se utvrđuju detaljna pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 od 20. rujna 2005. o potpori ruralnom razvoju putem Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD); Uredba Vijeća (EZ) br. 1290/2005 od 21. lipnja 2005. o financiranju Zajedničke poljoprivredne politike), Hrvatska traži:

- da Nacionalni strateški plan i Program ruralnog razvoja obuhvate razdoblje od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji do 31. prosinca 2013. (izuzeće od vremenskih razdoblja iz članka 12. stavka 1. i članka 15. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005);
- da se Europskoj komisiji na odobravanje dostavi Nacionalni strateški plan i Program ruralnog razvoja najkasnije 6 mjeseci prije dana pristupanja;
- da Europska komisija odobri Program ruralnog razvoja u roku od 6 mjeseci od dana primitka prijedloga Programa ruralnog razvoja, pod uvjetom da Program ruralnog razvoja ispunjava sve potrebne uvjete iz propisa EU. U slučaju primjene članka 18. stavka 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1968/2005 razdoblje od šest mjeseci počinje teći od datuma kada je dopunjeni prijedlog programa usklađen s odgovarajućim propisima i Nacionalnim strateškim planom. Program će se, u slučaju da se odobri u tom razdoblju, početi primjenjivati od dana pristupanja i ni u kojem slučaju ranije;
- da ne dostavlja sažeta izvješća o provedbi Nacionalnog strateškog plana (izuzeće od članka 13. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005);
- da ne primjenjuje članak 16.a (tj. izuzeće od članka 16.a Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005);
- da ne primjenjuje obvezne doprinose iz EAFRD za Plan ruralnog razvoja za osi 1, 2, 3 i 4 (izuzeće od članka 17. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005);
- da izdaci budu prihvatljivi za doprinos iz EAFRD ako je potpora doista isplaćena do 31. prosinca 2016. (izuzeće od članka 71. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005);
- da se primijeni pravilo "N+3 godine" u pogledu automatske obustave izdvajanja (izuzeće od članka 29. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1290/2005);
- da se napredak u provedbi Programa ruralnog razvoja mjeri putem pokazatelja proizvodnje i pokazatelja rezultata, pri čemu se neće primjenjivati podjela prema spolu, starosti, područjima s težim uvjetima gospodarenja i slabije razvijenih područja (izuzeće od članka 81. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005);
- da godišnje izvješće o napretku u slučaju Hrvatske sadrži ocjenu napretka Programa ruralnog razvoja temeljem pokazatelja proizvodnje i da upravljačko tijelo dostavi Europskoj komisiji zadnje izvješće o napretku do 30. lipnja 2017. godine (izuzetak od članka 82. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005);
- da ne izrađuje i dostavlja Europskoj komisiji izvješće o srednjoročnoj evaluaciji (izuzeće od članka 86. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005);

- da trajna evaluacija utvrdi napredak Programa ruralnog razvoja putem pokazatelja rezultata i da obuhvati razdoblje do kraja 2016. godine (izuzeće od članka 86. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005);
- da dostavi *ex-post* evaluaciju do kraja 2016. godine (izuzeće od članka 61. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1974/2006);
- da ima mogućnost nastaviti ugovarati ili preuzimati obveze s bilo kojim korisnikom sukladno Uredbi Vijeća (EZ) br. 1085/2006 kojom se uspostavlja instrument pretprijetne pomoći (IPA) i Uredbi Komisije (EZ) br. 718/2007 od 12. lipnja 2007. godine o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 1085/2006 kojom se uspostavlja instrument pretprijetne pomoći (IPA) do datuma prvog ugovaranja ili preuzimanja obveza sukladno Uredbi Vijeća (EZ) br. 1698/2005. Hrvatska će obavijestiti Europsku komisiju o ovom datumu (tzv. "*cut-off date*");
- da se višegodišnja izdvajanja temeljem Programa ruralnog razvoja za 2013. godinu plaćaju iz EAFRD u idućem programskom razdoblju (koje počinje od 2014.) ako Hrvatska u idućem programskom razdoblju bude primjenjivala uvjete glede tih izdvajanja.

Obrazloženje:

Imajući na umu specifičnu situaciju približavanja kraju postojećeg programskog razdoblja i financijske perspektive Europske unije, kao i kratko razdoblje koje preostaje Hrvatskoj za primjenu mjera ruralnog razvoja, važno je osigurati pojednostavljene i fleksibilnije uvjete za provedbu Programa ruralnog razvoja financiranog iz EAFRD u 2013. godini. Ovo pojednostavljenje odnosi se na provedbu ograničenog broja mjera ruralnog razvoja i jednostavnija pravila nadzora i evaluacije. Istovremeno, osnovna načela strateškog programiranja, nadzora i evaluacije bit će sukladna odredbama relevantne pravne stečevine.

PRILOG I.: KATEGORIJE MINIRANIH I MINSKI SUMNJIVIH POLJOPRIVREDNIH POVRŠINA U RAZDOBLJU OD 2005. DO 2009. GODINE

hektara

		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Ukupne minski sumnjive površine	I. Razminirano*	1.562	1.092	1.465	1.699	2.031
	a) oranice	1.124	1.036	1.144	1.368	1.563
	b) livade i pašnjaci	438	56	321	331	468
	II. Isključeno općim izviđajem**	220	350	370	230	340
	a) oranice	190	290	300	140	200
	b) livade i pašnjaci	30	60	70	90	140
	UKUPNO GODIŠNJE SMANJENJE MSPP (I+II)	1.782	1.442	1.835	1.929	2.371
	III. Uključeno općim izviđajem***	80	130	140	520	400
	a) oranice	70	90	80	320	120
	b) livade i pašnjaci	10	40	60	200	280
	UKUPNO (I+II+III)	1.862	1.572	1.975	2.449	2.771
	a) oranice	1.384	1.416	1.524	1.828	1.883
	b) livade i pašnjaci	478	156	451	621	888

Izvor: Hrvatski centar za razminiranje, obrada: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Napomena: Opći izviđaj je zbroj svih aktivnosti prikupljanja podataka o minski sumnjivim površinama, obrade podataka, analize, povezivanja podataka i poduzimanja potrebnih koraka da se utvrdi točno stanje minski sumnjivih površina.

* Aktivnosti razminiranja obuhvaćaju utvrđivanje na licu mjesta, označavanje te deaktivaciju i uništavanje mina i neeksplodiranih sredstava.

** Isključenje iz minski sumnjivih površina je proces tijekom kojeg se površina koja je prethodno smatrana kontaminirana minama isključuje nakon tehničkog ispitivanja i analize drugih podataka.

*** Regionalni uredi Hrvatskog centra za razminiranje moraju pokrenuti proceduru uključivanja površina i objekata u minski sumnjive površine nakon što se ispune uvjeti za uključivanje, što je prioritetna zadaća zaštite lokalne zajednice. Uključivanje površina i objekata u minski sumnjive površine tijekom općeg izviđaja je sastavni dio sveukupnih aktivnosti općeg izviđaja.

PRILOG II.: SMANJENJE MINSKI SUMNJIVIH POLJOPRIVREDNIH POVRŠINA TIJEKOM RAZDOBLJA OD 2005. DO 2009. GODINE

Godina		[ha]
		UKUPNO
GODIŠNJE SMANJENJE MINSKI SUMNJIVIH POLJOPRIVREDNIH POVRŠINA *	2005.	1.782
	2006.	1.442
	2007.	1.835
	2008.	1.929
	2009.	2.371
2010.**		22.901

Izvor: Hrvatski centar za razminiranje

* Godišnje smanjenje MSPP od 1. siječnja do 31. prosinca.

** stanje minski sumnjivih površina na dan 1. siječnja 2010.

PRILOG III.: LISTA TRADICIONALNIH IZRAZA

DIO A – Tradicionalni izrazi sukladno članku 118(u) stavku 1. točki (a) Uredbe (EZ) br. 1234/2007

Tradicionalni izrazi	Jezik	Vina	Sažetak definicije
<p>Kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom (kvalitetno vino KZP) sa ili bez dodatka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mlado vino - Arhivsko vino - Desertno vino 	hrvatski	ZOI (1,2,3,15,16)	<p>Vino proizvedeno od zrelog grožđa sa najmanjim prirodnim sadržajem alkohola od 8,5% vol. u zoni B; 9,0% vol. u zoni CI; 9,5% vol. u zoni CII; 10% vol. u zoni CIII¹. Analitičko i organoleptičko ocjenjivanje je obavezno.</p> <p>Arhivsko vino je vino koje je podvrgnuto procesu starenja pet godina u podrumskim uvjetima (od čega minimum 3 godine u boci).</p> <p>Desertno vino je vino proizvedeno isključivo od prezrelog i prirodno prosušenog grožđa.</p>
<p>Vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom (vrhunsko vino KZP) sa ili bez dodatka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arhivsko vino - Desertno vino - Kasna berba - Izborna berba - Izborna berba bobica - Izborna berba prosušenih bobica - Ledeno vino 	hrvatski	ZOI (1,3,15,16)	<p>Vino proizvedeno od zrelog grožđa sa najmanjim prirodnim sadržajem alkohola od 10,0% vol. u zoni B; 10,5% vol. u zoni CI; 11,0% vol. u zoni CII; 11,5% vol. u zoni CIII¹. Nije dozvoljeno pojačavanje, zaslađivanje, kiseljenje ili otkiseljavanje. Analitičko i organoleptičko ocjenjivanje je obavezno.</p> <p>Arhivsko vino je vino koje je podvrgnuto procesu starenja pet godina u podrumskim uvjetima (od čega minimum 3 godine u boci).</p> <p>Desertno vino je vino proizvedeno isključivo od prezrelog i prirodno prosušenog grožđa.</p> <p>Kasna berba je vino proizvedeno od grožđa prezrelog i/ili inficiranog <i>botrytis</i>-om sa najmanjim prirodnim sadržajem šećera od 94° Oechsla.</p> <p>Izborna berba je vino proizvedeno od grožđa prezrelog i/ili inficiranog <i>botrytis</i>-om sa najmanjim prirodnim sadržajem šećera od 105° Oechsla.</p> <p>Izborna berba bobica je vino proizvedeno od grožđa prezrelog i/ili inficiranog <i>botrytis</i>-om sa najmanjim prirodnim sadržajem šećera od 127° Oechsla;</p>

¹ Postojećim Pravilnikom o vinogradarskom području (NN 159/04, 64/05, 123/07) vinogradarsko područje RH dijeli se na četiri Zone: BI, CI, CII i CIII. Ulaskom RH u EU, vinogradarsko područje dijeliti će se na tri Zone: BI, CI, i CII s time da će "nova" Zona CII uključivati podregije koje sada čine Zonu CIII.

Tradicionalni izrazi	Jezik	Vina	Sažetak definicije
			<p>Izborna berba prosušenih bobica je vino proizvedeno od grožđa prezrelog i/ili inficiranog <i>botrytis</i>-om sa najmanjim prirodnim sadržajem šećera od 154° Oechsla;</p> <p>Ledeno vino je vino proizvedeno od grožđa koje je prirodno smrznuto na temperaturi od najmanje -7°C te ubrano i prerađeno u smrznutom sanju, a mošt sadrži najmanji prirodni sadržaj šećera od 127° Oechsla.</p>
Vrhunsko pjenušavo vino	hrvatski	ZOI (5,6)	Vino dobiveno prvom i drugom alkoholnom fermentacijom koje ima najmanju stvarnu alkoholnu jakost od 10,0% vol. Analitičko i organoleptičko ocjenjivanje je obavezno.
Kvalitetno biser vino*	hrvatski	ZOI (8)	Vino dobiveno prvom i drugom alkoholnom fermentacijom koje ima najmanju stvarnu alkoholnu jakost od 7% vol., pod tlakom od 1 do 2,5 bara. Analitičko i organoleptičko ocjenjivanje je obavezno.

* Zaštita se ne odnosi na termin “biser”

DIO B – Tradicionalni izrazi sukladno članku 118(u) stavku 1. točki (b) Uredbe (EZ) br. 1234/2007

Tradicionalni izrazi	Jezik	Vina	Sažetak definicije
Mlado vino	hrvatski	ZOI (1,2)	Vino koje može biti stavljeno na tržište 30 dana poslije berbe, a najkasnije do 31. siječnja. Vino kod kojeg je izvršena djelomična ili potpuna alkoholna fermentacija i koje nije prošlo cjelovitu tehnološku obradu.
Opolo	hrvatski	ZOI (1)	Opolo je ružičasto mirno vino u kojem prevladava voćni karakter okusa i mirisa, proizvedeno od isključivo crnih sorti tehnologijom proizvodnje bijelih vina. Boja može varirati od svijetloružičaste do intenzivnih tonova ružičaste boje.
Plavac	hrvatski	ZOI (1)	Plavac je mirno, suho ili polusuho vino tamno rubinsko crvene boje, izraženog sortnog mirisa i punog trpkastog okusa.